

ประกาศกรมศิลปากร

เรื่อง รายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือกเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขั้นแต่งตั้ง
ให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการพิเศษ
ตำแหน่งนักโบราณคดีชำนาญการพิเศษ

ด้วยคณะกรรมการประเมินบุคคล ได้ดำเนินการประเมินบุคคลเพื่อเลื่อนขั้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักโบราณคดีชำนาญการพิเศษ ตำแหน่งเลขที่ ๓๙๔ กลุ่มวิจัยและพัฒนางานโบราณคดี กองโบราณคดี และได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๘ โดยผ่านความเห็นชอบจากอธิบดีกรมศิลปากรแล้ว

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕๗ และมาตรา ๖๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ กฎ ก.พ. ว่าด้วยการย้าย การโอน หรือการเลื่อนข้าราชการพลเรือนสามัญไปแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการพลเรือนสามัญตำแหน่งประเภทวิชาการ ในหรือต่างกระทรวงหรือกรม พ.ศ. ๒๕๖๔ หนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร ๑๐๐๖/ว ๕ ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๗ ประกาศ อ.ก.พ. กรมศิลปากร ลงวันที่ ๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ คำสั่ง อ.ก.พ. กรมศิลปากร ที่ ๑/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ กรมศิลปากร จึงประกาศรายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือกเข้ารับการประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขั้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการพิเศษ ดังนี้

ก. รายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือก

ตำแหน่งนักโบราณคดีชำนาญการพิเศษ ตำแหน่งเลขที่ ๓๙๔ กลุ่มวิจัยและพัฒนางานโบราณคดี กองโบราณคดี ผู้ได้รับการคัดเลือก คือ นางสาวภัทรวดี ดิอนันตโชค ตำแหน่งนักโบราณคดีชำนาญการ ตำแหน่งเลขที่ ๓๙๗ กลุ่มวิจัยและพัฒนางานโบราณคดี กองโบราณคดี

ข. ชื่อและเค้าโครงผลงานและข้อเสนอแนวความคิดการพัฒนาหรือปรับปรุงงานที่เสนอขอประเมิน

๑. ชื่อและเค้าโครงผลงาน ตามแบบการเสนอเค้าโครงผลงาน (ระดับชำนาญการพิเศษ)

แนบท้ายประกาศ

๒. ข้อเสนอแนวความคิดการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน ตามแบบการเสนอข้อเสนอแนวความคิดการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน แนบท้ายประกาศ

ค. การตรวจสอบการประเมินบุคคล

หากบุคคลใดเห็นว่าผู้ขอประเมินแจ้งข้อมูลอันเป็นเท็จ ให้ดำเนินการทักท้วงเป็นหนังสือไปยังกรมศิลปากร หากคณะกรรมการประเมินบุคคล ได้ตรวจสอบ หรือมีผู้ทักท้วงและได้ตรวจสอบแล้วพบว่าข้าราชการผู้ขอประเมินผู้ใดแจ้งข้อมูลอันเป็นเท็จ คณะกรรมการประเมินบุคคล จะดำเนินการรายงานผลการตรวจสอบต่อผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ทราบ เพื่อดำเนินการระงับ หรือยกเลิกการประเมิน พร้อมกับพิจารณาดำเนินการทางวินัยแก่ผู้นั้นและผู้ที่เกี่ยวข้องตามควรแก่กรณีต่อไป แต่ถ้าตรวจสอบแล้วพบว่าผู้ทักท้วงมีเจตนากลั่นแกล้ง หรือมีเจตนาแจ้งข้อความอันเป็นเท็จ คณะกรรมการประเมินบุคคล จะรายงานต่อผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ เพื่อดำเนินการกับผู้ทักท้วงต่อไป

ง. การตรวจ...

ง. การตรวจสอบการประเมินผลงาน

ในการประเมินผลงาน หากได้ตรวจสอบ หรือมีผู้ทักท้วงและได้ตรวจสอบแล้วพบว่าข้าราชการผู้ขอประเมินผู้ใดแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องสัดส่วนการจัดทำผลงาน หรือเรื่องอื่น ๆ เกี่ยวกับการจัดทำผลงานเป็นเท็จ หรือมีการลอกเลียนผลงาน นำผลงานของผู้อื่นมาใช้เป็นผลงานของตน หรือมีการจ้างวานผู้อื่นให้จัดทำผลงานให้ โดยผลงานที่นำมาจัดทำนั้นมิใช่ผลงานที่แท้จริงของตน ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ จะดำเนินการ ดังนี้

(๑) ในกรณีที่อยู่ระหว่างการประเมินผลงาน ให้ระงับการประเมินผลงาน

(๒) ในกรณีที่ผ่านการประเมินผลงานแล้ว ให้ยกเลิกผลการประเมิน

(๓) ในกรณีที่มิคำสั่งเลื่อนระดับโดยผลของการประเมินผลงานแล้วให้ยกเลิกคำสั่งเลื่อน

ระดับข้าราชการผู้นั้นโดยพลัน

ทั้งนี้ ให้ดำเนินการทางวินัยแก่ผู้ขอประเมิน และผู้ที่เกี่ยวข้องตามควรแก่กรณี และไม่ให้ผู้ขอประเมินเข้ารับการประเมินบุคคลและผลงานเพื่อเลื่อนขั้นแต่งตั้งดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงขึ้นมีกำหนดเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปี นับตั้งแต่วันที่ถูกลงโทษ ตามข้อ (๑) (๒) หรือ (๓) แล้วแต่กรณี หากพบว่าข้อทักท้วงนั้นเป็นการกลั่นแกล้ง หรือเป็นเท็จ คณะกรรมการประเมินผลงาน จะรายงานต่อผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ เพื่อดำเนินการสอบสวนผู้ถูกทักท้วงให้ได้ข้อเท็จจริงแล้วดำเนินการตามที่เห็นสมควรต่อไปด้วย

จ. กำหนดวันเวลาส่งผลงาน

ให้ผู้ได้รับการคัดเลือก ส่งผลงานและข้อเสนอแนวคิดการพัฒนาหรือปรับปรุงงานที่มีเอกสารหลักฐานครบถ้วนสมบูรณ์ จำนวน ๕ ชุด ซึ่งต้องเป็นเรื่องเดียวกันกับเรื่องที่เสนอในขั้นตอนการประเมินบุคคล ไปยังกลุ่มบริหารทรัพยากรบุคคล สำนักบริหารกลาง กรมศิลปากร ภายในกำหนดเวลา ๙๐ วัน นับแต่วันประกาศรายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือก หากไม่ส่งภายในกำหนดเวลาที่กำหนด กรมศิลปากร จะถือว่าผู้นั้นไม่ประสงค์เข้ารับการประเมินผลงาน เว้นแต่มีเหตุผลความจำเป็นไม่สามารถส่งผลงานและข้อเสนอแนวคิดในการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน ภายในกำหนดเวลาได้ ให้ผู้ได้รับการคัดเลือกชี้แจงเหตุผลความจำเป็นให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ พิจารณา ก่อนวันครบกำหนดไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน หากไม่มีเหตุผลอันควร หรือไม่ชี้แจงเหตุผลความจำเป็นจะถือว่าไม่ประสงค์เข้ารับการประเมินผลงานเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ได้รับการคัดเลือก กรณีผู้ขอประเมินที่จะเกษียณอายุราชการในปีงบประมาณใด ให้ส่งผลงานให้กลุ่มบริหารทรัพยากรบุคคล สำนักบริหารกลาง กรมศิลปากร เป็นเวลาด่วนหน้าไม่น้อยกว่า ๖ เดือน ในปีงบประมาณนั้น

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๘

NAME

(นายพนมบุตร จันทรโชติ)

อธิบดีกรมศิลปากร

สำเนาถูกต้อง

(นางศิริพร คล้างาม)

นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ

แบบการเสนอผลงาน/แบบการเสนอข้อเสนอแนวคิด
การพัฒนาหรือปรับปรุงงาน

ของ

ชื่อ - สกุล
ตำแหน่ง
เลขที่ตำแหน่ง.....สังกัด

ขอประเมินผลงานเพื่อเลื่อนขั้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง.....
เลขที่ตำแหน่ง.....สังกัด

แบบการเสนอผลงาน
(ระดับชำนาญการพิเศษ)

.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลบุคคล/ตำแหน่ง

ชื่อผู้ขอประเมิน

● ตำแหน่งปัจจุบัน

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งปัจจุบัน

.....

.....

.....

.....

● ตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง

.....

.....

.....

.....

ส่วนที่ ๒ ผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงานหรือผลสำเร็จของงาน

ผลงาน ลำดับที่

๑. เรื่อง.....

๒. ระยะเวลาการดำเนินการ

๓. ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน

.....

.....

.....

.....

.....

๕. ผลสำเร็จ...

๕. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๖. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๗. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๘. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๙. ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๑๐. การเผยแพร่...

๑๐. การเผยแพร่ผลงาน (ถ้ามี)

.....
.....

๑๑. ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน (ถ้ามี)

- ๑) สัดส่วนผลงาน
๒) สัดส่วนผลงาน
๓) สัดส่วนผลงาน

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)
(.....)

ผู้ขอประเมิน

ขอรับรองว่าสัดส่วนการดำเนินการข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ (ถ้ามี)

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)
(.....)

ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล

(ลงชื่อ)
(.....)

ผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป

หมายเหตุ คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาอย่างน้อยสองระดับ คือ ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล และผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไปอีกหนึ่งระดับ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเป็นบุคคลคนเดียวกัน ก็ให้มีคำรับรองหนึ่งระดับได้

แบบการเสนอข้อเสนอแนวความคิดการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน
(ระดับชำนาญการพิเศษ)

๑. เรื่อง

๒. หลักการและเหตุผล
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๓. บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ และข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ
.....
.....
.....
.....
.....
.....

๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จ
.....
.....
.....
.....
.....

(ลงชื่อ)
(.....)

ผู้ขอประเมิน
(วันที่)/...../.....

แบบการเสนอเค้าโครงผลงาน (ระดับชำนาญการพิเศษ)

.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลบุคคล/ตำแหน่ง

ชื่อผู้ขอประเมิน นางสาวภัทรวดี ตีอนันต์โชค (นางสาวภัทรวดี ตีสมนโชค ชื่อสกุลเดิม)

● ตำแหน่งปัจจุบัน นักโบราณคดีชำนาญการ

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งปัจจุบัน ปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และความชำนาญสูงในด้านโบราณคดี ปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจหรือแก้ปัญหาที่ยาก และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

หน้าที่ความรับผิดชอบหลักในด้านต่างๆ ได้แก่

ก) ด้านการปฏิบัติการ

(๑) ศึกษา ค้นคว้า รวบรวม วิเคราะห์ วิจัยข้อมูลความรู้เกี่ยวกับแหล่งโบราณคดี โบราณสถาน หรือแหล่งวัฒนธรรมสมัยต่างๆ

(๒) พัฒนาองค์ความรู้ทางโบราณคดีจากการดำเนินงานทางโบราณคดี เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการโบราณคดี การอนุรักษ์ บูรณะและปกป้องคุ้มครองมรดกทางศิลปวัฒนธรรมของประเทศ

(๓) ศึกษา วิเคราะห์ วินิจฉัยสถานะแหล่งโบราณสถาน และประเมินคุณค่าทางโบราณสถาน และหลักฐานทางโบราณคดีในฐานะผู้ส่วนร่วมในการอนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองมรดกทางศิลปวัฒนธรรมของประเทศ

ข) ด้านการวางแผน วางแผนหรือร่วมดำเนินการวางแผนการทำงานตามแผนงานหรือโครงการของหน่วยงานระดับสำนักหรือกอง และแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ที่กำหนด

ค.) ด้านการประสานงาน

(๑) ประสานการทำงานร่วมกันโดยมีบทบาทในการให้ความเห็นและคำแนะนำเบื้องต้นแก่หน่วยงานภายในและภายนอก เพื่อให้เกิดความร่วมมือและผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนด

(๒) ให้ข้อคิดเห็น ข้อเท็จจริง หรือคำแนะนำเบื้องต้นแก่บุคคล หรือหน่วยงานภายในและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความเข้าใจและความร่วมมือในการดำเนินงานตามที่ได้รับมอบหมาย

ง) ด้านการบริการ

(๑) ให้ข้อมูล คำแนะนำ และบรรยายทางวิชาการโบราณคดี แก่ประชาชน บุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเผยแพร่และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ที่จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ

(๒) ตอบปัญหา ชี้แจง ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและวิชาการทางโบราณคดีแก่เจ้าหน้าที่ระดับรองลงมา เพื่อให้ดำเนินงานเป็นไปอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

(๓) ดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ จัดกิจกรรม และให้บริการข้อมูลองค์ความรู้ทางโบราณคดีแก่สาธารณชน

● ตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง นักโบราณคดีชำนาญการพิเศษ

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง ปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และความชำนาญงานสูงมากในด้านโบราณคดี ปฏิบัติงานที่ต้อง ตัดสินใจหรือแก้ปัญหาที่ยากมาก และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

หน้าที่ความรับผิดชอบหลักในด้านต่างๆ ได้แก่

ก) ด้านการปฏิบัติการ

(๑) ศึกษา ค้นคว้า รวบรวม วิเคราะห์ วิจัยข้อมูลความรู้เกี่ยวกับแหล่งโบราณคดี โบราณสถาน หรือแหล่งวัฒนธรรมสมัยต่างๆ ทั้งในประเทศหรือต่างประเทศ,

(๒) พัฒนางองค์ความรู้ สร้างแนวคิด สมมติฐาน และทฤษฎีทางโบราณคดี เพื่อ ความก้าวหน้าทางวิชาการโบราณคดี การอนุรักษ์ บูรณะ และปกป้องคุ้มครองมรดกทางศิลปวัฒนธรรมของประเทศ

(๓) ศึกษา วิเคราะห์ ตรวจสอบ วินิจฉัยสถานะแหล่งโบราณสถาน และประเมินคุณค่า โบราณสถาน และหลักฐานทางโบราณคดี ในฐานะผู้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และปกป้องคุ้มครองมรดกทาง ศิลปวัฒนธรรมของประเทศ

(๔) พัฒนาเกณฑ์มาตรฐาน และคู่มือปฏิบัติงานทางโบราณคดี

ข) ด้านการวางแผน...การวางแผนหรือร่วมดำเนินการวางแผนงาน โครงการของหน่วยงาน ระดับสำนักหรือกอง และมอบหมายงาน แก้ปัญหาในการปฏิบัติงานและติดตามประเมินผล เพื่อให้เป็นไปตาม เป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ที่กำหนด

ค) ด้านการประสานงาน

(๑) ประสานการทำงานร่วมกัน โดยมีบทบาทในการให้ความเห็นและคำแนะนำแก่ หน่วยงานในประเทศหรือต่างประเทศ เพื่อให้เกิดความร่วมมือและผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนด

(๒) ให้คำปรึกษา และข้อวินิจฉัยทางวิชาการโบราณคดีต่อที่ประชุมคณะกรรมการหรือ คณะทำงานต่างๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์และความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกัน

ง) ด้านการบริการ

(๑) ให้ข้อมูล คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ และข้อวินิจฉัยทางโบราณคดี แก่ประชาชน บุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเผยแพร่และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ที่จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ

(๒) ตอบปัญหา ชี้แจง ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและวิชาการทางโบราณคดี แก่ หน่วยงานภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

(๓) ฝึกอบรมและให้คำแนะนำด้านโบราณคดี เพื่อเพิ่มศักยภาพให้กับบุคลากรในหน่วยงาน

ส่วนที่ ๒ ผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงานหรือผลสำเร็จของงาน (เรียงลำดับตามความดีเด่น หรือความสำคัญ)

ผลงาน ลำดับที่๑.....

๑. เรื่อง รายงานผลการขุดค้นทางโบราณคดีในพื้นที่ขออนุญาตก่อสร้างบริเวณกุฏิสงฆ์คณะ ๑

(คณะเจ้าอาวาส) วัดกัลยาณมิตรวรมหาวิหาร แขวงวัดกัลยาณ์ เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร

๒. ระยะเวลาการดำเนินการ ปีงบประมาณ ๒๕๖๔ (เดือนตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๖๓)

๓. ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

๓.๑...กระบวนการวิจัยข้อมูลทางวิชาการด้านโบราณคดีโดยมีการค้นคว้า วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล รายงานทางโบราณคดีและเผยแพร่ข้อมูลทางวิชาการ

๓.๒.ความรู้ในการจัดเก็บหลักฐานทางโบราณคดีเพื่อนำไปกำหนดอายุทางการเปรียบเทียบศิลปกรรมหรือวิธีทางวิทยาศาสตร์

๓.๓. ประวัติศาสตร์สมัยอยุธยา กรุงธนบุรี และรัตนโกสินทร์

๓.๔. การแปลความแผนที่โบราณ ภาพถ่ายเก่า

๓.๕. ความรู้ในฐานข้อมูลGIS ตำแหน่งที่ตั้งวัดในกรุงเทพมหานคร

๓.๖. สถาปัตยกรรมไทยเกี่ยวกับกุฏิสงฆ์ คติการวางผังเขตสังฆาวาสของวัดในสมัยอยุธยาและรัตนโกสินทร์

๓.๗. การวิเคราะห์เครื่องถ้วยจีน ภาพชนะดินเผา และหลักฐานทางโบราณคดีประเภทต่างๆ

๓.๘. การบริหารจัดการควบคุมโครงการทางโบราณคดี การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในโครงการ

๓.๙. ความรู้ในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมทางโบราณคดีและวิธีการลดผลกระทบต่อโครงการ

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน

สรุปสาระสำคัญ

การขุดค้นทางโบราณคดีในพื้นที่ขออนุญาตก่อสร้างอาคารกุฏิสงฆ์ บริเวณกุฏิสงฆ์คณะ ๑ (คณะเจ้าอาวาส) วัดกัลยาณมิตร วรมหาวิหาร กรุงเทพมหานคร ได้ดำเนินการเพื่อประกอบการพิจารณาหลังจากที่มีลิขิตวัดกัลยาณมิตร วรมหาวิหาร ขออนุญาตก่อสร้างอาคารกุฏิสงฆ์ ๒ ชั้น บริเวณพื้นที่ที่มีการรื้อถอนอาคารเอนกประสงค์ปีพ.ศ.๒๕๓๑ ที่เป็นอาคารคอนกรีต ๓ ชั้น โดยในการพิจารณาเบื้องต้น.....กลุ่มวิจัยและพัฒนา งานโบราณคดี กองโบราณคดี มีข้อคิดเห็นในประเด็นควรมีการดำเนินการด้านโบราณคดีในพื้นที่ก่อนที่จะมีการอนุญาตปลูกสร้าง โดยในการศึกษาครั้งนี้ได้มีการศึกษาข้อมูลทางด้านประวัติศาสตร์ ภาพถ่ายโบราณ สักรวด และขุดค้นทางโบราณคดี จำนวน ๔ หลุม เพื่อให้ครอบคลุมพื้นที่ขออนุญาต และได้มีข้อเสนอแนะทางโบราณคดีโดยมีการประเมินผลกระทบทางโบราณคดีประกอบในรายงานดังกล่าว

ผลการศึกษาทางด้านโบราณคดีในพื้นที่ขออนุญาตและพื้นที่ใกล้เคียง พบร่องรอยหลักฐานทางโบราณคดีเป็นส่วนพื้นที่เขตสังฆาวาสหรือกุฏิสงฆ์สมัยโบราณ โดยพบรากฐานแนวอาคารกุฏิสงฆ์เก่าก่อด้วยอิฐสอปูน จำนวนประมาณ ๓ หลัง โดยมีส่วนประกอบโครงสร้างไม้ เช่น เสา พื้น หรือโครงสร้างส่วนบน เป็นต้น โบราณวัตถุที่พบ ได้แก่ ชิ้นส่วนของสถาปัตยกรรม เช่น ชิ้นส่วนของโครงสร้างส่วนบนและเรือนอาคาร ไม้ส่วนกรอบประตู หน้าต่าง กระเบื้องมุงหลังคาประเภทเกี๋ยงเต้าแบบเรียบและแบบเคลือบ กระเบื้องปูพื้นดินเผา นอกจากนี้พบเครื่องใช้อื่นๆ เช่น ชิ้นส่วนภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนเครื่องถ้วยจีน ขอนกระเบื้องเคลือบ กระโถน

เคลือบ กระโถนสังกะสี ปิ่นโตสังกะสี เป็นต้น ประติมากรรมรูปเคารพ พระพิมพ์(พระเงิน)เก่าแก่ เนื้อพลาสติกสมัยใหม่ และนิเวศวัตถุ ได้แก่ เปลือกหอย และ ชิ้นส่วนกระดูกสัตว์

ทั้งนี้ สามารถกำหนดอายุจากการเปรียบเทียบสถาปัตยกรรมและโบราณวัตถุที่พบว่า แนวอาคารภูมิสงฆ์บริเวณนี้ น่าจะมีอายุอยู่ในช่วงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ช่วงรัชกาลที่ ๓-๔ ลักษณะคล้ายกลุ่มภูมิสงฆ์ที่ปรากฏอยู่ในคณะ ๒ ซึ่งเป็นส่วนภูมิสงฆ์ที่น่าจะสร้างขึ้นพร้อมกับวัด และมีการใช้งานเรื่อยมา จนกระทั่งอาคารภูมิสงฆ์ได้ถูกรื้อถอนไปในช่วงประมาณปีพ.ศ.๒๕๓๑ เพื่อก่อสร้างอาคารเอนกประสงค์ ๓ ชั้น และต่อมา รื้อถอนอาคารอีกครั้งในปีพ.ศ.๒๕๖๓

ขั้นตอนการดำเนินการ

- (๑)...การวางแผนโครงการและของงบประมาณดำเนินการโครงการ โดยเป็นโครงการดำเนินการเอง
- (๒)...ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ วัดกัลยาณมิตร เจ้าอาวาส และผู้ที่เกี่ยวข้อง
- (๓)...ค้นคว้าเอกสาร ข้อมูล แผนที่แผนที่ที่เกี่ยวข้อง และเก็บข้อมูลอื่นๆ ก่อนดำเนินการทางโบราณคดี
- (๔)...ดำเนินโครงการควบคุมการขุดค้นทางโบราณคดี ดำเนินการตามกระบวนการศึกษาทางโบราณคดี ตั้งสมมติฐาน...สำรวจ ขุดค้น แยกแยะโบราณวัตถุ วิเคราะห์โบราณวัตถุ สังเคราะห์ข้อมูล
- (๕)...นำหลักฐานทางโบราณคดีที่ได้ จัดทำรายงานการขุดค้นทางโบราณคดี
- (๖)...การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมทางโบราณคดี และวิธีลดผลกระทบทางโบราณคดี...เสนอข้อเสนอแนะในรายงานและนำเสนอผู้บัญชาการในสายงาน

เป้าหมายของงาน

- (๑)...การศึกษางานโบราณคดีในพื้นที่ขออนุญาตก่อสร้างอาคารในพื้นที่วัดกัลยาณมิตรในเขตสังฆวาสน คณะ ๑ (คณะเจ้าอาวาส) เพื่อประเมินผลกระทบทางโบราณคดีและลดผลกระทบทางโบราณคดี
- (๒)...รายงานการขุดค้นทางโบราณคดี
- (๓)...ข้อเสนอแนะ และการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมทางโบราณคดีและวิธีการลดผลกระทบ

๕. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

๕.๑ เชิงปริมาณ

- ได้รายงานการขุดค้นทางโบราณคดี และข้อพิจารณาการประเมินผลกระทบโบราณสถานจำนวน ๑ เรื่อง

๕.๒ เชิงคุณภาพ

๑...ผลการดำเนินงานทางโบราณคดีเพื่อประกอบการประเมินผลกระทบโบราณสถานในพื้นที่ขออนุญาตปลูกสร้างอาคารใหม่ภายในวัดกัลยาณมิตร จำนวน ๑ เรื่อง

๒...ข้อมูลทางโบราณคดีในเขตสังฆวาสน ของวัดกัลยาณมิตรฯ ที่สามารถพัฒนาต่อยอดในประเด็นเรื่องงานโบราณคดีในเขตสังฆวาสนของวัดในพื้นที่กรุงเทพมหานครช่วงสมัยรัตนโกสินทร์ จำนวน ๑ เรื่อง

๖. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

๖.๑. เป็นประโยชน์ต่อองค์ความรู้จากการดำเนินงานทางโบราณคดีที่เกี่ยวกับเขตสังฆาวาสของวัดหลวงใน กรุงเทพมหานครในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น แก่นักโบราณคดี สถาปนิก วิศวกร ช่างโยธา นักวิชาการช่างศิลป์ หรือนักวิชาการ สถาบันการศึกษา เป็นต้น

๖.๒. ข้อมูลพัฒนาการการใช้พื้นที่เขตสังฆาวาส ของคณะ ๑. (คณะเจ้าอาวาส)

๖.๓. พัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ทางด้านโบราณคดีแก่นักโบราณคดี นักวิชาการที่สนใจด้านโบราณคดี หรือ นักเรียนนักศึกษา หรือประชาชนที่สนใจ

๖.๔. ได้รูปแบบโครงสร้างทางวิศวกรรม สถาปัตยกรรม หรือเทคนิคการก่อสร้าง รากฐานอาคารประเภท ภูมิสงฆ์แบบก่ออิฐถือปูนผสมกับอาคารเรือนไม้ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นที่อยู่ใต้ดิน ของวัดกัลยาณมิตร เพื่อเป็นข้อมูลฐานข้อมูลหรือข้อมูลเปรียบเทียบกับวัดอื่น

๖.๕. เจ้าอาวาส พระสงฆ์ภายในวัด และผู้ที่เกี่ยวข้องของวัดรับรู้และเข้าใจในงานประวัติศาสตร์โบราณคดีในพื้นที่วัดกัลยาณมิตรเพิ่มขึ้น รวมทั้งตระหนักถึงคุณค่าและเข้าใจกระบวนการทางโบราณคดี

๖.๖. ผลการประเมินที่เป็นรายงานการขุดค้นทางโบราณคดี นำไปประกอบการพิจารณาเรื่องผลกระทบโบราณสถานภายในพื้นที่ขออนุญาตก่อสร้างอาคารในเขตโบราณสถานของกรมศิลปากร

๗. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

๗.๑. ข้อมูลทางประวัติศาสตร์การก่อสร้างในพื้นที่เขตสังฆาวาสของวัดกัลยาณมิตร มีข้อมูลไม่มากนัก ต้องนำข้อมูลภาพถ่ายเก่า และแผนผังโบราณในสมัยรัชกาลที่ ๕ นำมาเปรียบเทียบ

๗.๒. การทำงานโบราณคดีในพื้นที่ขออนุญาตที่มีการรบกวนพื้นที่อยู่ก่อนแล้ว และเคยมีประเด็นปัญหาในเรื่องคดีความกับวัดกัลยาณมิตร

๗.๓. การเข้าประสานงานที่ต้องเข้าไปชี้แจงและเข้าทำความเข้าใจกับวัดกัลยาณมิตรถึงการดำเนินงานทางวิชาการให้เข้าใจตรงกัน ซึ่งต้องมีผู้บริหารระดับสูงและผู้ปฏิบัติงานของกรมศิลปากรเข้าร่วมในการชี้แจงการดำเนินงาน

๗.๔. เป็นการดำเนินงานทางโบราณคดีที่ดำเนินการเอง ไม่ได้มีงบประมาณที่ดำเนินการผ่านโครงการ แต่ได้รับการสนับสนุนจากทางวัดในเรื่องแรงงาน จึงต้องมีการฝึกการทำงานให้ผู้ทำงานแรงงานเข้าใจวิธีการดำเนินการที่ถูกต้องทางวิชาการโบราณคดีก่อนการดำเนินงาน

๘. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

๘.๑. การดำเนินงานในพื้นที่ที่มีความจำกัดและมีเศษวัสดุจากการรื้อถอนอาคารอเนกประสงค์ก่อนการขออนุญาตจึงเป็นอุปสรรคในการดำเนินงานทางโบราณคดี และต้องอาศัยเครื่องมือหนักในการเปิดพื้นที่คอนกรีต และต้องนำเศษวัสดุปัจจุบันออกจากบริเวณที่ดำเนินการ

๘.๒. ผลการศึกษาทางโบราณคดี เป็นเพียงบางส่วนของพื้นที่ จึงไม่สามารถพบข้อมูลหลักฐานทางโบราณคดีได้อย่างครบถ้วน และจำกัดในเรื่องงบประมาณการขุดค้นทางโบราณคดี

๘.๓. พื้นที่ดำเนินการใกล้ริมแม่น้ำ จึงมีน้ำใต้ดินซึมขึ้นมาทำให้เป็นอุปสรรคในการดำเนินการขุดค้นและการวิเคราะห์ผลหลักฐานทางโบราณคดี

๙. ข้อเสนอแนะ

๙.๑. การวิเคราะห์หลักฐานทางโบราณคดีที่ต้องมีการวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์เพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติม

๙.๒. นำผลการศึกษาทางโบราณคดีเป็นฐานข้อมูลทางโบราณคดีของวัดกัลยาณมิตรและฐานข้อมูลเปรียบเทียบกับวัดอื่นที่ร่วมสมัยต่อไป

๑๐. การเผยแพร่ผลงาน (ถ้ามี)

รายงานเบื้องต้นผลการขุดค้นทางโบราณคดีในพื้นที่ขออนุญาตก่อสร้างบริเวณภูมิสงฆ์คณะ.๑ (คณะเจ้าอาวาส) วัดกัลยาณมิตรรวมหาวิหาร แขวงวัดกัลยาณ์ เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร งบประมาณปี ๒๕๖๔

๑๑. ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน (ถ้ามี)

ลำดับ	ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	สัดส่วนผลงาน	บทบาทของผู้มีส่วนร่วมในผลงาน
	ไม่มี		

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) ภาณุ วัฒนไพโรจน์

(นางสาวภัทรวดี ตื่อนันทโชค)

ผู้ขอประเมินบุคคล

ขอรับรองว่าสัดส่วนและบทบาทการดำเนินการข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ (ถ้ามี)

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ
ไม่มี	

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) ภาณุ วัฒนไพโรจน์

(นางสาวอรพินธุ์ การุณจิตต์)

ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนางานโบราณคดี

ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล

(ลงชื่อ) ภาณุ วัฒนไพโรจน์

(นายสถาพร เทียงธรรม)

ผู้อำนวยการกองโบราณคดี

ผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป

หมายเหตุ คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาอย่างน้อย ๒ ระดับ คือผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล และผู้บังคับบัญชา ที่เหนือขึ้นไปอีก
หนึ่งระดับ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเป็นบุคคลคนเดียวกัน ก็ให้คำรับรอง ๑ ระดับได้

ผลงาน ลำดับที่๒.....

๑. เรื่อง บทความเรื่อง “ทองคำในประวัติศาสตร์อยุธยา” ในหนังสือนำชมอาคารเครื่องทองอยุธยา พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา

๒. ระยะเวลาการดำเนินการ ปีงบประมาณ ๒๕๖๕-๒๕๖๖ (มีนาคม ๒๕๖๕ - มกราคม ๒๕๖๖)

๓. ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

๓.๑. กระบวนการวิจัยข้อมูลทางวิชาการด้านโบราณคดี โดยมีการค้นคว้า วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล รายงานทางโบราณคดีและเผยแพร่ข้อมูลทางวิชาการ

๓.๒. ความรู้ทางธรณีวิทยา พื้นที่แหล่งแร่ในประเทศไทยและประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๓.๓. ความรู้ก่อนประวัติศาสตร์โบราณคดีในประเทศไทยถึงสมัยทวารวดี

๓.๔. ประวัติศาสตร์โบราณคดีสมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา และรัตนโกสินทร์

๓.๕. ความรู้เรื่องโบราณวัตถุที่พบจากกรุวัดมหาธาตุ วัดราชบูรณะ วัดพระศรีสรรเพชญ์ และโบราณสถานใน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๓.๖. เทคนิควิธีการทำงานประณีตศิลป์ในการทำเครื่องประดับ เครื่องมือเครื่องใช้ของช่างโบราณและปัจจุบัน

๓.๗. คณะทำงานจัดทำบทจัดแสดงอาคารเครื่องทอง พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา

๓.๘. คณะทำงานชำระและศึกษาเครื่องทองอยุธยา ใน พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเจ้าสามพระยาและ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน

สรุปสาระสำคัญ

ทองคำเป็นแร่ธาตุที่มีค่าและมนุษย์ได้มีการนำมาใช้ประโยชน์มายาวนานกว่า ๕,๐๐๐ ปีมาแล้ว โดยใช้ในงานศิลปกรรม เครื่องประดับ ภาชนะ เครื่องมือเครื่องใช้ หรือเงินตรา โดยพบหลักฐานที่เก่าแก่ในแถบ ตะวันออกกลางถึงเอเชีย และในประเทศไทยก็พบหลักฐานการนำทองคำมาใช้ที่เก่าแก่ที่สุดในยุคก่อน ประวัติศาสตร์ที่แหล่งโบราณคดีถ้ำลอด อำเภอปางมะผ้า จังหวัดแม่ฮ่องสอน อายุประมาณ ๒,๐๒๐-๒,๐๘๐ ปี มาแล้ว และพบการใช้งานมาจนถึงยุคประวัติศาสตร์ สมัยทวารวดี จนถึงในสมัยสุโขทัย และสมัยอยุธยา

ทองคำในสมัยอยุธยา ปรากฏแหล่งแร่ทองคำตั้งแต่ช่วงสมัยพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ พ.ศ. ๒๒๙๐ ที่ บางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แต่อย่างไรก็ตาม ทองคำที่พบในอาณาจักรอยุธยา ทั้งที่ปรากฏในเอกสาร ทางประวัติศาสตร์ บันทึกการเดินทางของชาวต่างชาติ ได้ออกเล่าเรื่องราวถึงกรุงศรีอยุธยาที่มีการใช้ทองคำใน งานศิลปกรรม หรือเครื่องใช้ต่างๆมากมาย และการผลิตทองคำนั้นได้นำมาจากในอาณาจักรอยุธยา และต่าง เมือง โดยมีรูปแบบการได้มาของทองคำในลักษณะต่างๆ อาทิ ระบบการส่งส่วย เครื่องบรรณาการ หรือการค้า ขยายแลกเปลี่ยน นอกจากนี้จะเห็นว่าช่างฝีมือในสมัยอยุธยาได้สร้างสรรค์งานประณีตศิลป์ด้วยเทคนิควิธีต่างๆ มากมาย เช่น การสลักทอง คุนทอง การหุ้มทอง การบุทอง การคร่ำทอง และการปิดทอง เป็นต้น ซึ่งงานประณีตศิลป์ต่างๆที่พบส่วนใหญ่ เป็นเครื่องราชูปโภค เครื่องประดับ หรือเครื่องพุทธบูชาทำจากทองคำ หรือประดับตกแต่งด้วยทองคำ ที่พบจากกรุวัดมหาธาตุ กรุวัดราชบูรณะ ซึ่งถือเป็นโบราณวัตถุอันเป็นตัวแทน งานประณีตศิลป์ที่ทำให้กรุงศรีอยุธยา ได้ถูกเรียกว่า เป็นดินแดนสุวรรณภูมิ

จึงนับได้ว่างานเครื่องทองในสมัยอยุธยาเป็นงานช่างฝีมือชั้นเยี่ยม ที่ปรากฏทั้งแบบสืบทอดกันมา หรือแบบได้รับอิทธิพลจากต่างชาติ หรือความสัมพันธ์ติดต่อกับอาณาจักรอื่น ซึ่งงานฝีมือประณีตศิลป์อยุธยา มีการสืบทอดส่งต่อมายังในงานสมัยรัตนโกสินทร์และมีการพัฒนาต่อยอดเป็นงานประณีตศิลป์ในปัจจุบัน

ขั้นตอนการดำเนินการ

- (๑) ค้นหา รวบรวมข้อมูลทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี ประวัติศาสตร์ศิลปะ และงานช่างประณีตศิลป์
- (๒) ร่างโครงบทความ เรียบเรียงข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สืบค้นภาพประกอบ เขียนเนื้อหา
- (๓) ประสานงาน ส่งบรรณาธิการตรวจแก้ไขต้นฉบับ
- (๔) ปรับแก้ไขบทความ
- (๕) บรรณาธิการตรวจแล้วเสร็จ ส่งพิมพ์เอกสารและจัดArtwork
- (๖) การจัดพิมพ์บทความลงในหนังสือนำชมอาคารเครื่องทองอยุธยา พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา

เป้าหมายของงาน

เป็นเอกสารเผยแพร่ ข้อมูลทางวิชาการในหนังสือนำชมอาคารเครื่องทองอยุธยา พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา จำนวน ๑ เรื่อง

๕. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

๕.๑ เชิงปริมาณ

- จำนวนข้อมูลเผยแพร่องค์ความรู้ทางวิชาการประวัติศาสตร์และโบราณคดี จำนวน ๑ เรื่อง/บทความ เพื่อเผยแพร่แก่นักวิชาการ หรือประชาชนทั่วไป
- จำนวนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโบราณวัตถุในอาคารเครื่องทอง พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา และเครื่องทองในประเทศไทยสมัยอยุธยา จำนวน ๑ เรื่อง/บทความ

๕.๒ เชิงคุณภาพ

- องค์ความรู้ที่ศึกษาจำนวน ๑ หัวข้อ/เรื่อง ที่สามารถทำให้นักวิชาการหรือประชาชนสามารถเข้าใจได้ หรือพัฒนาในงานวิชาการได้ ในระดับมากกว่าร้อยละ ๕๐
- ความพึงพอใจและการนำไปใช้ประโยชน์ของผู้ที่สนใจ ในระดับมากกว่า ร้อยละ ๕๐
- ประชาชนได้รับรู้และตระหนักถึงคุณค่าความสำคัญของมรดกทางศิลปวัฒนธรรมและร่วมอนุรักษ์มรดกทางศิลปวัฒนธรรม ในระดับมากกว่า ร้อยละ ๕๐

๖. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

- ๖.๑ ผู้ที่สนใจสามารถนำความรู้ไปต่อยอดความรู้ทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีได้
- ๖.๒ ประชาชนได้รับรู้และเข้าใจ ตระหนักถึงคุณค่าความสำคัญของมรดกทางศิลปวัฒนธรรมและเข้าใจในข้อมูลทางวิชาการเมื่อเข้าชมอาคารเครื่องทอง พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา
- ๖.๓ ประชาชนที่ได้รับความรู้ร่วมอนุรักษ์มรดกทางศิลปวัฒนธรรมและสามารถถ่ายทอดความรู้ที่ถูกต้องทางวิชาการ

๗. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

๗.๑. การสืบค้น รวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลต้องอาศัยระยะเวลาและข้อมูลบางส่วนมีจำกัด

๗.๒. การปรับปรุงแก้ไขบทความอาศัยระยะเวลาเนื่องจากหนังสือนำชมอาคารเครื่องทอง พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา มีหลายหัวข้อที่มีผู้เขียนจำนวนหลายท่านดำเนินการในเรื่องเฉพาะทางที่ต้องผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล และผ่านการตรวจสอบข้อมูลจากบรรณาธิการ

๗.๓. ขั้นตอนการจัดพิมพ์หนังสือดำเนินการในงบประมาณ ๒๕๖๕

๘. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

๘.๑. ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ โบราณคดีเกี่ยวข้องกับทองคำที่มีข้อมูลจำกัด และข้อมูลโบราณวัตถุที่เกี่ยวข้องกับทองคำที่เก็บรักษาในพิพิธภัณฑฯ บางชิ้นไม่สามารถเข้าศึกษาได้อย่างใกล้ชิด จึงต้องอาศัยข้อมูลบางประเด็นจากการประชุมคณะทำงานฯ เพื่อให้ข้อมูลครบถ้วนทางวิชาการ

๘.๒. กรอบโครงร่างบทความที่จำกัดเฉพาะยุคสมัยและข้อมูลโบราณสถานเฉพาะแหล่ง เพื่อเชื่อมโยงเนื้อหาให้เกี่ยวข้องกับหนังสือนำชมอาคารเครื่องทอง พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา

๙. ข้อเสนอแนะ

- สามารถต่อยอดงานศึกษาวิจัยในประเด็นอื่นเพิ่มเติมได้เพื่อช่วยพัฒนางานศึกษาวิจัยด้านเกี่ยวกับทองคำในประเทศไทยและแถบพื้นที่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๑๐. การเผยแพร่ผลงาน (ถ้ามี)

- บทความในหนังสือนำชมอาคารเครื่องทอง พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา (จัดพิมพ์โดยพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เจ้าสามพระยา กรมศิลปากร ในปีพ.ศ. ๒๕๖๕)

๑๑. ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน (ถ้ามี)

ลำดับ	ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	สัดส่วนผลงาน	บทบาทของผู้มีส่วนร่วมในผลงาน
	ไม่มี		

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) นพดล วัฒนโชค

(นางสาวภัทรวดี ตื่อนันทโชค)

ผู้ขอประเมินบุคคล

ขอรับรองว่าสัดส่วนและบทบาทการดำเนินการข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ (ถ้ามี)

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ
ไม่มี	

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) นพดล วัฒนโชค

(นางสาวสุกมาศ ดวงสกุล)

ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนางานโบราณคดี

ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล

(ลงชื่อ) นพดล วัฒนโชค

(นายพงศ์ธันว์ สำเภาเงิน)

ผู้อำนวยการกองโบราณคดี

ผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป

หมายเหตุ คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาอย่างน้อย ๒ ระดับ คือผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล และผู้บังคับบัญชา ที่เหนือขึ้นไปอีก
หนึ่งระดับ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเป็นบุคคลคนเดียวกัน ก็ให้มีคำรับรอง ๑ ระดับได้

ผลงาน ลำดับที่๓.....

๑. เรื่อง รายงานการสำรวจเชิงลึก ค้นคว้า รวบรวมและจัดทำฐานข้อมูลทางประวัติศาสตร์โบราณสถาน วัดหลวง วัดราชบุรุษ ย่านชุมชนโบราณ คูคลองในพื้นที่กรุงเทพฯ ถึงพระนครศรีอยุธยา ตามแนวแม่น้ำเจ้าพระยาสายเก่า - สายใหม่ ด้านทิศเหนือ (ระยะที่ ๔) (ในพื้นที่กรุงเทพฯฝั่งตะวันออก สมุทรปราการ นนทบุรี ปทุมธานี ถึงจังหวัดพระนครศรีอยุธยา) ในโครงการสำรวจแหล่งโบราณคดี

๒. ระยะเวลาการดำเนินการ ปีงบประมาณ ๒๕๖๔-๒๕๖๖ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๓ - เดือนกันยายน ๒๕๖๖)

๓. ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

๓.๑...กระบวนการวิจัยข้อมูลทางวิชาการด้านโบราณคดี โดยมีการค้นคว้ารวบรวมข้อมูล สำรวจ สัมภาษณ์ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล รายงานทางโบราณคดีและเผยแพร่ข้อมูลทางวิชาการ

๓.๒...ความรู้เรื่องวัฒนธรรมสมัยอยุธยาถึงสมัยรัตนโกสินทร์ในภาคกลางและภาพรวมในประเทศไทย

๓.๓...ความรู้ในด้านภูมิศาสตร์ ภูมิฐานสภาพพื้นที่ภาคกลางและเส้นทางทางน้ำโบราณ การจัดการน้ำในสมัยอยุธยา ถึงสมัยรัตนโกสินทร์

๓.๔...ความรู้เรื่องประวัติศาสตร์และวรรณกรรมในสมัยอยุธยา ถึงสมัยรัตนโกสินทร์

๓.๕...ความรู้ในเรื่องแนวชายฝั่งทะเลโบราณของประเทศไทยในอดีตสมัยทวารวดีเป็นต้นมาถึงสมัยอยุธยา ในด้านธรณีวิทยา

๓.๖...ความรู้ในฐานข้อมูล ระบบภูมิสารสนเทศ GIS ตำแหน่งที่ตั้งเมืองโบราณและชุมชนโบราณสมัยอยุธยาถึงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น

๓.๗...ความรู้ทางมานุษยวิทยาโบราณคดี สังคมวิทยาในอดีต คติชนวิทยา

๓.๘...ความรู้ทางประวัติศาสตร์ศิลปะ ศิลปกรรมสมัยอยุธยาถึงสมัยรัตนโกสินทร์

๓.๙...การวิเคราะห์หลักฐานทางโบราณคดี เช่น ภาชนะดินเผา ชิ้นส่วนสถาปัตยกรรม เช่น กระเบื้องมุงหลังคา ชิ้นส่วนโครงสร้างเครื่องบนสถาปัตยกรรม และประติมากรรม เช่น พระพุทธรูป ใบเสมา เป็นต้น

๓.๑๐...วิธีการจัดเก็บข้อมูลเอกสาร การสัมภาษณ์บุคคล และเก็บหลักฐานทางโบราณคดี เพื่อนำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเผยแพร่

๓.๑๑...การบริหารจัดการควบคุมโครงการทางโบราณคดี การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในโครงการ

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน

สรุปสาระสำคัญ

พื้นที่ราบลุ่มภาคกลางของประเทศไทยในอดีต พบหลักฐานการตั้งถิ่นฐานของชุมชนอยู่ตามแม่น้ำลำคลอง เช่น แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำป่าสัก แม่น้ำแม่กลอง แม่น้ำท่าจีน เป็นต้น ในการสำรวจและศึกษาทางโบราณคดีครั้งนี้ มุ่งเน้นเฉพาะหลักฐานการตั้งถิ่นฐานตามแนวแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นสำคัญ แต่จากลักษณะภูมิศาสตร์ในอดีตพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา มีลักษณะคดโค้งและมีเกาะ แก่ง และมีลำคลองสาขาที่แผ่ขยายจากแม่น้ำสายหลักจำนวนมากลงมาถึงปลายทางแม่น้ำมาสู่อ่าวไทย ตลอดจนในช่วงระยะเวลาหนึ่งใน

ประวัติศาสตร์สมัยอยุธยา มีการขุดคลองลัด ตัดคลองใหม่หลายส่วน เพื่อประโยชน์ในการคมนาคม การค้าขาย เพื่อย่นระยะทาง ลดระยะเวลาการเดินทาง หรืออื่นๆ และกิจกรรมดังกล่าวยังส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิประเทศตามธรรมชาติของแม่น้ำเจ้าพระยามีทั้งลำน้ำสายเก่า และสายใหม่ด้วยเช่นกัน

การศึกษานี้เป็นการสำรวจทางโบราณคดี ค้นคว้ารวบรวม สืบรวจเชิงลึก และจัดทำฐานข้อมูลทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี วัดหลวง วัดราษฎร์ วัดร้าง ย่านชุมชนโบราณ คูคลองในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ถึงจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามแนวแม่น้ำเจ้าพระยาสายเก่า - สายใหม่ (ระยะที่ ๔) โดยมีการศึกษาทั้งจากเอกสารทางประวัติศาสตร์โบราณคดี วรรณกรรม แผนที่แผนผังโบราณ แผนที่ปัจจุบัน และจากการสำรวจเชิงลึกทางโบราณคดี การสัมภาษณ์

ขอบเขตพื้นที่การศึกษา ๕ จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบร่องรอยหลักฐานทางด้านโบราณคดีสมัยอยุธยา สืบรวจเชิงลึกในพื้นที่แนวแม่น้ำเจ้าพระยาสายเก่า - สายใหม่ และคลองสาขาที่ต่อเนื่องจากแม่น้ำเจ้าพระยา จำนวน ๙ คลอง ได้แก่ คลองสำโรง คลองเตย คลองสาขাবริเวณสามโคก คลองพร้าวหรือคลองบางหลวงเชียงราก คลองเชียงรากน้อย(๒) คลองสวนพลู คลองตะเคียน คลองคูจาม คลองมหานาค และคลองมหาพราหมณ์ ตลอดจนพื้นที่ปากแม่น้ำน้อยเชื่อมต่อแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณวัดสนามไชย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และศึกษาพื้นที่โบราณสถาน วัด ศาสนสถาน โบสถ์ มัสยิด และชุมชนโบราณ ตามแนวแม่น้ำเจ้าพระยาและคลองสาขา จำนวนประมาณ ๑๓๖ แห่ง (จำแนกเป็นแหล่งที่กรุงเทพฯ ๘ แห่ง /นนทบุรี ๗ แห่ง/ปทุมธานี ๒๘ แห่ง/สมุทรปราการ ๑๑ แห่ง/ อยุธยา ๘๒ แห่ง) รวมทั้งย่านชุมชนโบราณริมแม่น้ำจำนวนประมาณ ๑๔ แห่ง ได้แก่ ชุมชนเกาะเรียน ชุมชนบ้านขนอน เกาะพระ เกาะบางปะอิน เกาะใหญ่ ชุมชนช่างทองและพื้นที่รอบเกาะพระนครศรีอยุธยา ชุมชนทางด้านใต้ของเกาะเมือง ชุมชนคลองตะเคียน ชุมชนคลองคูจาม ชุมชนโบราณแถบคลองมหาพราหมณ์ ชุมชนโบราณบ้านตากแดด โคกยายมัน บ้านเก่าบางกระบือ อำเภอสสามโคก จังหวัดปทุมธานี

การศึกษพบการกระจายตัวของหลักฐานทางโบราณคดี โบราณสถาน ทั้งวัดในพุทธศาสนา วัดคริสต์ มัสยิด และชุมชนโบราณสมัยอยุธยา สมัยธนบุรี จนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ช่วงรัชกาลที่ ๑ - รัชกาลที่ ๕ และศึกษาเปรียบเทียบกับลักษณะของหลักฐานที่ร่วมสมัยในพื้นที่พระนครศรีอยุธยา และมีแหล่งหลักฐานตัวอย่างในแนวแม่น้ำ คูคลอง ที่แสดงถึงพัฒนาการการตั้งถิ่นฐานของคนในอดีตช่วงสมัยอยุธยาถึงสมัยรัตนโกสินทร์ (รัชกาลที่ ๑-๕) ที่มีการเปลี่ยนแปลงในบางพื้นที่ที่มีการอพยพเคลื่อนย้ายจากคนในชุมชนต่างถิ่นทั้งในช่วงสมัยอยุธยาตอนปลาย สมัยกรุงธนบุรีและในสมัยรัตนโกสินทร์ โดยเฉพาะช่วงรัชกาลที่ ๑-๓ ที่มีการตั้งถิ่นฐานของคนต่างชาติ โดยเฉพาะชุมชนมอญ ชุมชนลาว ชุมชนญวน ชุมชนมุสลิม ชุมชนชาวคริสต์จากเวียดนาม(ญวน) เป็นต้น รวมทั้งเข้าใจสภาพการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่นั้นๆในอดีตถึงปัจจุบัน ที่เห็นถึงสภาพพื้นที่การอยู่อาศัยแต่ละช่วงสมัย การเลือกพื้นที่สร้างชุมชน สร้างวัด ศาสนสถานของชุมชนที่สืบเนื่องจากคนสมัยอยุธยา คนไทยพื้นถิ่น ชาวต่างชาติที่มีการอพยพถิ่นฐานเข้ามา มีวิถีชีวิต สังคมและวัฒนธรรมที่ส่งผลมาถึงพื้นที่ปัจจุบันด้วย

การศึกษการกระจายตัวของชุมชนโบราณ วัดศาสนสถาน พบว่าชุมชนที่ยังเลือกตั้งถิ่นฐาน ที่เลือกตามภูมิโนศ หรือมีสภาพภูมิศาสตร์ที่เหมาะสมได้แก่ ที่ราบลุ่มริมแม่น้ำ ริมแหล่งน้ำ คูคลอง ริมแม่น้ำ คูคลองเป็นหลัก และมีการขยายตัวของชุมชนเข้าไปยังพื้นที่คูคลองสาขาที่มีการขุดใหม่ หรือลำน้ำเข้าไปด้านในมากขึ้น

โดยชุมชนโบราณดั้งเดิมจะเลือกตั้งถิ่นฐานติดกับแม่น้ำเจ้าพระยาสายหลักก่อน และเมื่อมีการเติบโตหรือขยายตัวของเมืองจึงมีการขยายเข้าไปลำคลองสาขามากขึ้น และเข้าใจถึงแนวความคิดเลือกตั้งถิ่นฐาน การอยู่อาศัยและพื้นที่ประกอบอาชีพที่ยังยึดโยงเส้นทางการคมนาคมสัญจร เส้นทางการติดต่อค้าขาย เส้นทางการสังคมวัฒนธรรมในอดีตที่ผ่านทางเส้นทางแม่น้ำเจ้าพระยาและลำคลองสาขาเป็นหลักในพื้นที่ราบลุ่มภาคกลาง และเป็นพื้นที่สำคัญที่ใกล้เมืองหลวง เมืองท่า เมืองสำคัญที่สามารถผ่านไปยังเมืองรองในภูมิภาคอื่น หรือผ่านออกไปยังทะเลอ่าวไทยที่สามารถออกไปยังประเทศอื่นนอกพื้นที่ประเทศไทยตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

ขั้นตอนการดำเนินการ

- ๑) การวางแผนโครงการและขอบประมาณดำเนินโครงการ โดยเป็นโครงการดำเนินการเอง
- ๒) ศึกษาค้นคว้า รวบรวมงานเอกสารทางประวัติศาสตร์ วรรณกรรม แผนที่โบราณคดี ระบบภูมิสารสนเทศ GIS และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
- ๓) ดำเนินการตามกระบวนการศึกษาทางโบราณคดี ได้แก่ การสำรวจทางโบราณคดี สัมภาษณ์บุคคล เก็บข้อมูลภาคสนาม เช่น ภาพถ่าย เป็นต้น
- ๔) วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล
- ๕) สรุปงานจัดทำรายงานเบื้องต้น
- ๖) จัดทำรายงานการสำรวจศึกษาทางโบราณคดี

เป้าหมายของงาน

...๑.การสำรวจทางโบราณคดี โบราณสถานจำนวนไม่น้อยกว่า ๒๐ แห่ง (รวมโบราณสถานประเภท วัด ศาสนสถาน แม่น้ำคลองโบราณ ย่านชุมชนโบราณ)

...๒. รายงานการสำรวจทางโบราณคดีเบื้องต้น ๑ รายการ

๕. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

๕.๑ ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

- จำนวนองค์ความรู้ทางโบราณคดี หรือรายงานเบื้องต้น ๑ ชิ้นงาน/เรื่อง/เล่ม เพื่อเผยแพร่แก่นักวิชาการ หรือประชาชนทั่วไป

๕.๒ ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

- องค์ความรู้ที่ศึกษาจำนวน ๑ หัวข้อ/เรื่อง ที่สามารถทำให้นักวิชาการหรือประชาชนสามารถเข้าใจได้ หรือพัฒนาในงานวิชาการได้ ร้อยละไม่ต่ำกว่า ๕๐
- ความพึงพอใจจากการอ่านหรือการรับสาร ของนักวิชาการหรือประชาชน ร้อยละไม่ต่ำกว่า ๕๐

๖. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

๖.๑ พัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ทางด้านโบราณคดีแก่ นักโบราณคดี และนักวิชาการที่สนใจด้านประวัติศาสตร์ โบราณคดี และมานุษยวิทยา

๖.๒ เป็นองค์ความรู้ทางโบราณคดี ช่วงสมัยอยุธยาถึงสมัยรัตนโกสินทร์ ที่นักวิชาการ นักเรียนนักศึกษา หรือประชาชนทั่วไปสามารถนำไปใช้เพื่อการศึกษาหาความรู้ทางวิชาการหรือพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ได้

๖.๓ เป็นข้อมูลเผยแพร่แก่นักวิชาการ หรือประชาชนและผู้สนใจโบราณสถาน และย่านชุมชนโบราณสถาน ตามแนวแม่น้ำเจ้าพระยาสายเก่า-สายใหม่และคลองสาขา สมัยอยุธยาถึงสมัยรัตนโกสินทร์

๖.๔ เป็นความรู้ที่ทำให้ประชาชนตระหนัก รัก ห่วงแหนและร่วมดูแลรักษาโบราณสถาน โบราณวัตถุ และ มรดกทางศิลปวัฒนธรรมของชาติต่อไป

๗. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

ความยุ่งยากและซับซ้อน

๗.๑ ในการศึกษาวิจัยข้อมูลทางด้านโบราณคดี รายงานการขุดค้นทางโบราณคดีในสมัยอดีตช่วง ๒๐ ปี ที่ผ่านมามีทั้งข้อมูลเอกสารประวัติศาสตร์ วรรณกรรม แผนที่โบราณ ข้อมูลทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง ที่เป็นข้อมูล การศึกษาทางโบราณคดีของหน่วยงานภายในและภายนอก ข้อมูลบางส่วนต้องมีการสืบค้นเพิ่มเติม เนื่องจาก ข้อมูลบางประการยากลำบากในการสืบค้น เช่น แผนที่แผนผังโบราณ ที่จะนำมาเป็นข้อมูลเปรียบเทียบหรือ ข้อมูลพื้นฐานที่นำมาวิเคราะห์

๗.๒ จากข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าศึกษาและการสำรวจทางโบราณคดี ภาคสนามในโครงการเป็น ระยะ ๔ ปี มีการสำรวจโบราณสถาน พื้นที่แนวแม่น้ำและคลองสาขามีพบหลักฐานจำนวนมากจึงต้องมีการ คัดเลือกพื้นที่ตัวอย่างในการลงภาคสนาม และบางข้อมูลยังไม่ได้วิเคราะห์ศึกษา และมีข้อมูลจากการสัมภาษณ์ บุคคลที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เนื่องจากเป็นข้อมูลที่ต้องอาศัยระยะเวลาวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล จึงมีข้อจำกัดใน ข้อมูลบางส่วนที่ต้องทำการศึกษาเพิ่มเติม

๗.๓ การศึกษาข้อมูลมีโบราณสถานหลายประเภท เช่น วัด ศาสนสถานหลายศาสนา แหล่งโบราณคดี ย่านชุมชนโบราณ แนวคลอง แม่น้ำ โบราณ และบุคคลที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ที่มีหลายประเภท เช่น ผู้นำทาง ศาสนา เช่น พระภิกษุ อีหม่าม บาทหลวง ผู้นำชุมชน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ปราชญ์ชุมชน หรือประชาชน ทั่วไป จึงต้องมีการนัดหมายช่วงเวลาที่เหมาะสม หรือมีการประสานงาน การสัมภาษณ์ที่แตกต่างกัน และ การศึกษาข้อมูลที่ต้องมีการเตรียมข้อมูลการเข้าพื้นที่ก่อนการดำเนินงานหรือเข้าไปหลายครั้ง

๘. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

๘.๑ การศึกษาต้องใช้เวลามากในการดำเนินการ เนื่องจากต้องรวบรวมข้อมูล การสำรวจทางโบราณคดี การ สัมภาษณ์บุคคล การวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลทางโบราณคดีที่เกี่ยวข้องจากหลายแห่ง ข้อมูลมีเป็นจำนวน มากจึงต้องใช้เวลาในการสรุปผล และเลือกสุ่มพื้นที่ตัวอย่างพื้นที่ในการศึกษา

๘.๒ การศึกษาข้อมูลทางโบราณสถาน แหล่งโบราณคดี มีหลายประเภท ทั้งเป็นอุปสรรคในการ ประสานงานเข้าพื้นที่ การดำเนินการสำรวจ ข้อจำกัดในบางสถานที่บางศาสนสถาน และการแปลความและ เปรียบเทียบทางโบราณคดี ทางมานุษยวิทยาของชุมชนในอดีตถึงปัจจุบัน เพื่อศึกษาพัฒนาการพื้นที่

๘.๓. ช่วงเวลาที่ดำเนินการมีสถานการณ์โรคระบาดโควิด ๒๐๑๙ ทำให้เกิดอุปสรรคในการศึกษาพื้นที่ภาคสนาม และการสัมภาษณ์บุคคลเป็นกรณีหรือเกิดความล่าช้าในการดำเนินงาน

๙. ข้อเสนอแนะ

๙.๑. การศึกษานี้ ยังมีบางประเด็นที่ต้องศึกษาเพิ่มเติมต่อไปเพื่อความครบถ้วน เนื่องจากข้อมูลภาคสนามที่เข้าไปสำรวจและสัมภาษณ์บุคคลเป็นการคัดเลือกกรณีตัวอย่าง

๙.๒. ในการศึกษาควรมีความต่อเนื่องและมีการบูรณาการการศึกษาวิจัยกับสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในช่วยในเรื่องการวิเคราะห์บางประเด็น เช่น วิถีชีวิตการตั้งถิ่นฐานชุมชนในบางกลุ่มคนชาติพันธุ์ หรือบางความเชื่อของศาสนา เช่น ชุมชนมอญ ชุมชนมุสลิม ชุมชนญวน เป็นต้น

๙.๓. ควรมีการศึกษาหรือพัฒนาต่อยอดด้านประวัติศาสตร์โบราณคดีสมัยรัตนโกสินทร์ช่วงรัชกาลที่ ๕ เป็นต้นมาของพื้นที่ เพื่อเป็นประโยชน์ในอนาคตต่อไป

๑๐. การเผยแพร่ผลงาน (ถ้ามี)

๑. รายงานการสำรวจทางโบราณคดี โบราณสถาน วัดราชภูร์ ย่านชุมชนโบราณและแนวคลองแม่น้ำเจ้าพระยาสายเก่า - สายใหม่ในพื้นที่กรุงเทพฯ สมุทรปราการ ปทุมธานี นนทบุรี และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในโครงการสำรวจแหล่งโบราณคดี งบประมาณปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔

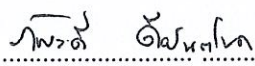
๒. การบรรยายและสื่อการบรรยาย ในการเสวนาเรื่อง “โบราณคดีเมืองบางกอก (เมืองกรุงเทพมหานคร) : ตามรอยลุ่มน้ำเจ้าพระยาสายเก่า - สายใหม่ ในโครงการเนื่องในวันอนุรักษ์มรดกไทย ๒๕๖๕ ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๕ (บันทึกโดยกรมศิลปากร www.youtube.com, กรมศิลปากร.)

๓. การบรรยายและสื่อการบรรยายในรายการ รากสุวรรณภูมิ ตอน “บางกอก ๒ ราชธานี” ออกอากาศวันอาทิตย์ที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๖ เวลา ๒๑.๑๐-๒๒.๐๐ น. ในช่วงตอนนาทีกี่ ๒๒.๑๐ น. เป็นต้นไป

๑๑. ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน (ถ้ามี)

ลำดับ	ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	สัดส่วนผลงาน	บทบาทของผู้มีส่วนร่วมในผลงาน
๑	นางสาว สุกัญญา เจริญใจ	๑๐%	ช่วยค้นหาข้อมูลเบื้องต้น

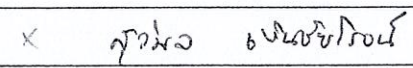
ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)

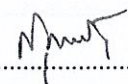
(นางสาวกัทธนา จิตใจ)

ผู้ขอประเมินบุคคล

ขอรับรองว่าสัดส่วนและบทบาทการดำเนินการข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ (ถ้ามี)

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ
นางสาว สุกัญญา เจริญใจ	

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)

(นางสาวสุกมาศ ดวงสกุล)

ผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและพัฒนางานโบราณคดี

ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล

(ลงชื่อ)

(นายพงศ์ธันว์ สำเภาเงิน)

ผู้อำนวยการกองโบราณคดี

ผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป

หมายเหตุ คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาอย่างน้อย ๒ ระดับ คือผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล และผู้บังคับบัญชา ที่เหนือขึ้นไปอีก
หนึ่งระดับ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเป็นบุคคลคนเดียวกัน ก็ให้คำรับรอง ๑ ระดับได้

แบบการเสนอข้อเสนอแนวคิดการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน

(ระดับชำนาญการพิเศษ)

๑. เรื่อง การพัฒนาศูนย์ปฏิบัติการเพื่อเพิ่มศักยภาพการวิจัยงานทางโบราณคดีและการอนุรักษ์หลักฐานทางโบราณคดีภาคสนามขั้นต้นสำหรับนักโบราณคดี กองโบราณคดีและนักโบราณคดีจากสำนักศิลปากรภูมิภาค

๒. หลักการและเหตุผล

ในช่วง ๕ ทศวรรษที่ผ่านมา งานวิจัยทางโบราณคดีของนักโบราณคดีในประเทศไทย ดำเนินการในพื้นที่แหล่งโบราณคดียุคก่อนประวัติศาสตร์ และยุคประวัติศาสตร์ ซึ่งถือว่าเป็นผู้บุกเบิกการสำรวจ ขุดค้นทางโบราณคดี และวิเคราะห์ทางโบราณคดีทั้งดำเนินการเอง และร่วมมือทางวิชาการกับต่างประเทศ นักวิจัยต่างประเทศจึงนำหลักฐานไปศึกษาต่างประเทศ ทำให้นักโบราณคดีไทยพลาดโอกาสในการได้วิเคราะห์หลักฐานงานวิจัยในเชิงลึก เพราะเทคโนโลยี หรืออุปกรณ์เครื่องมือในการศึกษามีราคาสูง ซึ่งอยู่ที่สถาบันต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ โอกาสพัฒนาทักษะเฉพาะบุคลากรจำนวนไม่มากนัก แหล่งโบราณคดีหลายแห่งที่ดำเนินงานทางโบราณคดีวิจัยได้เพียงทางกายภาพ และศึกษาเพียงบางประเด็นอาจด้วยการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ที่นำมาช่วยวิเคราะห์ในสมัยนั้นยังไม่หลากหลาย โดยส่วนใหญ่จะเน้นเรื่องนำถ่านคาร์บอนไปกำหนดค่าอายุทางวิทยาศาสตร์

แม้ว่านักโบราณคดีจากกองโบราณคดี ลงศึกษาวิจัยตามแหล่งโบราณคดีทั่วประเทศ ต้องศึกษาวิเคราะห์หลักฐานภายในแหล่ง แต่เมื่อต้องจัดเก็บหลักฐานทางโบราณคดีก็จำเป็นต้องฝากการจัดเก็บโบราณวัตถุไว้ที่แหล่งโบราณคดีนั้นหรือเก็บรักษาไว้ที่สำนักศิลปากรในพื้นที่ จะมีเพียงหลักฐานโบราณคดีบางส่วนที่นำมาเก็บไว้ที่กองโบราณคดี ด้วยข้อจำกัดการไม่มีพื้นที่สำหรับปฏิบัติการทางโบราณคดี ขาดอุปกรณ์การศึกษาเชิงลึก และโบราณวัตถุบางชนิดต้องให้สำนักศิลปากรหรือพิพิธภัณฑ์ในพื้นที่ดูแล จึงไม่มีหลักฐานตัวอย่างไว้ศึกษา รวมทั้งขาดความต่อเนื่องถ่ายทอดองค์ความรู้สู่รุ่นที่ปัจจุบันโอกาสน้อยลงเนื่องจากไม่มีพื้นที่ในการรวมตัวกันทางด้านวิชาการ

กองโบราณคดี ถึงแม้ว่าภารกิจหน้าที่เป็นหน่วยงานส่วนกลางที่จัดทำแนวทางมาตรฐานงานด้านโบราณคดีเพื่อสนับสนุนงานวิจัยและพัฒนาทักษะให้กับนักโบราณคดีภูมิภาค แต่เป็นหน่วยงานที่ไม่มีห้องปฏิบัติการสำหรับการอนุรักษ์และการวิจัยหลักฐานทางโบราณคดี จึงทำให้ขาดโอกาสในการพัฒนาทักษะและการวิจัยทางโบราณคดีในประเด็นที่ลุ่มลึก และด้วยหลักฐานทางโบราณคดีที่ได้จากภาคสนามทั้งจากโครงการวิจัยและโบราณวัตถุจากงานโครงการในพื้นที่กรุงเทพมหานครหรือแหล่งโบราณคดีบางแหล่ง ไม่มีพื้นที่จัดเก็บตัวอย่างหลักฐานโบราณคดีหรือไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามกระบวนการศึกษาทางโบราณคดีได้ครบถ้วนเนื่องจากมีพื้นที่ไม่เพียงพอ อีกทั้งไม่มีพื้นที่ศูนย์รวมในการเรียนรู้แลกเปลี่ยนการศึกษาร่วมกันทำให้เกิดภาพรวมของทั้งนักโบราณคดีและงานวิจัยทาง

โบราณคดี จึงอาจทำให้ไม่มีทิศทางหรือแนวทางกระจายกระจายเข้าใจไม่ตรงกัน และต้องอาศัยสถาบันการศึกษาที่ช่วยสนับสนุนงานในแต่ละพื้นที่แทน

และด้วยปัจจุบัน แนวทางการวิจัยมีระเบียบวิธีวิจัยทางโบราณคดีที่สหวิทยาการชัดเจนขึ้น ประกอบด้วยมีอุปกรณ์เครื่องมือที่สามารถจัดหามาเพื่อสนับสนุนงานวิจัยโบราณคดีได้ง่ายมากกว่าเดิม อีกทั้งนักโบราณคดีได้มีโอกาสเรียนรู้และมีทักษะการวิจัยทำให้การศึกษางานโบราณคดีมีหลายมิติมากขึ้น แนวทางพัฒนารังนี้ จึงขอเสนอการพัฒนาศูนย์ปฏิบัติการเพื่อเพิ่มศักยภาพการวิจัยงานทางโบราณคดีและการอนุรักษ์หลักฐานทางโบราณคดีภาคสนามขั้นต้นสำหรับนักโบราณคดีของกองโบราณคดีและนักโบราณคดีจากสำนักศิลปากรภูมิภาค เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพต่อยอดงานวิจัยของนักโบราณคดีให้มีความลุ่มลึกและขยายความรู้หรือแลกเปลี่ยนความรู้งานวิจัยกับนักโบราณคดีในประเทศ นักโบราณคดีแถบภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และภูมิภาคอื่น โดยมีแนวทางพัฒนาศูนย์ปฏิบัติการของนักโบราณคดีและศูนย์เรียนรู้ของนักโบราณคดีควบคู่กัน เพื่อให้เกิดงานวิจัยในระดับสากลที่ช่วยพัฒนางานให้ก้าวหน้า และสามารถเป็นส่วนช่วยสนับสนุนนโยบายการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจากการวิจัยงานที่เป็น Soft Power ได้ในอนาคตด้วย

๓. บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ และข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

*การวิเคราะห์

การวิเคราะห์ในส่วนนี้ของจัดทำเป็นลักษณะ SWOT Analysis ดังนี้
ประเด็นปัญหาที่พบ

จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
๑.หลักฐานทางโบราณคดีหรือโบราณวัตถุมีคุณค่าสำคัญ และความหลากหลายทั้งประเภท ชนิด และยุคสมัย ๒.มีบุคลากรเฉพาะที่มีความรู้ ทักษะความสามารถในวิชาชีพ เช่น บุคลากรหลัก คือนักโบราณคดี และบุคลากรเสริม คือ นักวิชาการวัฒนธรรม เป็นต้น ๓.มีการจัดเก็บโบราณวัตถุขนาดเล็ก การคัดแยกโบราณวัตถุ ของกองโบราณคดี ที่จัดเก็บตัวอย่างหลักฐานทางโบราณคดีไว้บางส่วน ๔.มีอุปกรณ์เฉพาะทางที่ไว้ใช้วิเคราะห์หลักฐานบางประเภทจัดเตรียมไว้แล้ว เช่น กล้องจุลทรรศน์ เป็นต้น	๑.พื้นที่สำหรับห้องหรือศูนย์ปฏิบัติการวิจัยหลักฐานทางโบราณคดีหรืออนุรักษ์หลักฐานโบราณคดีเบื้องต้นมีจำกัด ไม่เพียงพอ หรือไม่มีพื้นที่สำหรับปฏิบัติการทางโบราณคดี สำหรับนักโบราณคดีของกองโบราณคดี ๒.ขาดพื้นที่จัดเก็บ หรือแยกประเภท หรือพื้นที่อนุรักษ์หลักฐานทางโบราณคดีจากภาคสนามเบื้องต้นของกองโบราณคดี ทำให้อาจส่งผลให้หลักฐานทางโบราณคดีต้องเสื่อมสภาพหรือเสียหาย ๓.พื้นที่จัดเก็บตัวอย่างไม่เพียงพอกับหลักฐานขนาดปานกลางและใหญ่ หรือชิ้นส่วนโบราณวัตถุที่มีความซ้ำของหลักฐานที่ควรนำมาวิเคราะห์หาเนื้อวัสดุ

	๔.ระบบการจัดเก็บ คัดแยกโบราณวัตถุ วิธีการดำเนินการยังเป็นระบบที่ยังไม่สมบูรณ์ ขาดการพัฒนา ตลอดจนเครื่องมือการอนุรักษ์โบราณวัตถุ ยังมีไม่มาก และไม่ทันสมัยที่จะเอื้ออำนวยต่อการจัดเก็บ วิเคราะห์ และวิจัยหลักฐานที่ดี จึงทำให้การปฏิบัติงานเกิดความยุ่งยาก ไม่สะดวกและไม่ทันท่วงทีในการปฏิบัติงาน ๕.นักโบราณคดีของกองโบราณคดีขาดโอกาสในการปฏิบัติงานทางโบราณคดีที่ต้องอาศัยการวิจัยบางประเด็นที่ลุ่มลึก ต้องไปขออนุเคราะห์หรือจ้างเหมาสถาบันที่มีพื้นที่ปฏิบัติการหรือlab เฉพาะทางแทน เช่น วัสดุองค์ประกอบของโบราณวัตถุ หรือการแยกดูชนิดนิเวศวัตถุอย่างละเอียดเช่น เมล็ดข้าว หรือเมล็ดพืช หรือร่องรอยการสีกร่อนของกระดูกมนุษย์และกระดูกสัตว์ ๖.บุคลากรขาดพื้นที่การเรียนรู้ แลกเปลี่ยนความรู้ และพัฒนาความรู้ที่ต้องมีอย่างต่อเนื่องสำหรับพื้นที่/ศูนย์ปฏิบัติการของนักโบราณคดีทั่วประเทศ เพื่อการวิเคราะห์วิจัยและการอนุรักษ์โบราณวัตถุเบื้องต้น ๗.เครื่องมืออุปกรณ์ยังไม่พร้อมหรือไม่ทันสมัยสำหรับปฏิบัติการทางโบราณคดี หรือบางที่มีเครื่องมือเครื่องใช้แล้วแต่พื้นที่ไม่เหมาะสมไม่ได้วางระบบให้เหมาะกับการใช้เครื่องมือ เป็นต้น
โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threats)
๑.โบราณวัตถุ สามารถถูกนำมาเป็นตัวอย่งกรณีศึกษาอย่างเต็มที่ในหลายมิติสำหรับการวิจัยของนักโบราณคดี และเป็นตัวอย่งในการวิจัยเพื่อใช้ในศูนย์ปฏิบัติการและศูนย์เรียนรู้ โดยเป็นโบราณวัตถุที่ได้จากภาคสนาม หรือโบราณวัตถุที่นอกเหนือจากการเก็บดูแลรักษาจากพิพิธภัณฑ์ ๒.มีนักโบราณคดีจากกรมศิลปากรทั้งส่วนกลางและภูมิภาค นักโบราณคดีอิสระ นักวิชาการ	๑.การจัดทำศูนย์จะต้องมีระบบที่จัดการความเสี่ยงทั้งเรื่องความปลอดภัยและภัยพิบัติจากธรรมชาติต่างๆได้ เช่น ภัยน้ำท่วมที่อาจมีผลกระทบ ๒.การหาพื้นที่ที่เหมาะสมมาเป็นศูนย์ปฏิบัติการและศูนย์เรียนรู้ของนักโบราณคดีของกองโบราณคดี ที่พื้นที่ภายในอาคารคับแคบ และต้องแบ่งห้องให้เหมาะสมกับการใช้งาน และกรณีที่ใช้พื้นที่อื่นไม่ควรเป็นพื้นที่ห่างไกลจากการปฏิบัติงานเกินไป

สถาบันการศึกษาที่เป็นพันธมิตร เครือข่ายมาร่วมศึกษา แลกเปลี่ยนในการศึกษาวิจัย ในศูนย์ปฏิบัติการของกองโบราณคดี ๓. ได้บูรณาการทำงานและแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ในการอนุรักษ์โบราณวัตถุหรือการวิจัยจากนักโบราณคดี ภัณฑารักษ์ และนักวิทยาศาสตร์เพื่อการอนุรักษ์หรือนักอนุรักษ์ ทั้งจากภายในกรมศิลปากรและสถาบันภายนอก ผู้มีความเชี่ยวชาญต่างๆ ๔. มีนโยบาย โครงการและงบประมาณที่ช่วยพัฒนาเพิ่มศักยภาพงานและบุคลากร ทั้งในโครงการหลัก และโครงการย่อยที่เชื่อมโยงในการพัฒนาได้	๓. ต้องอาศัยระยะเวลาในการพัฒนาและมีความต่อเนื่องของการดำเนินการ ๔. โครงการนำเสนอของงบประมาณที่ผ่านการพิจารณาขึ้นอยู่กับนโยบายและแผนงานหลักของกรมศิลปากร
---	---

*แนวความคิดในการพัฒนางาน

แนวความคิดหรือวิธีการที่จะนำมาใช้ในการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพในครั้งนี้ ดิฉันได้มีการนำหลักการ ทฤษฎีหรือความรู้ทางวิชาการที่เป็นกรอบแนวความคิด คือ

๑. แนวคิดเรื่องการวิจัยทางโบราณคดี ที่ต้องนำระเบียบการวิจัยทางโบราณคดีเป็นกรอบหลักในการพัฒนาแนวความคิด โดยกระบวนการวิจัยมีขั้นตอนการวางแผนและเตรียมการ/ ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลทางโบราณคดี/ ขั้นตอนการจำแนกและวิเคราะห์ข้อมูล/ และขั้นตอนการตีความและเผยแพร่ผลการดำเนินการ

๒. แนวคิดเรื่อง งานโบราณคดีในปัจจุบัน ที่มีการชี้วิเคราะห์งานโบราณคดีในปัจจุบันที่เป็นภาพรวมว่ามีลักษณะอย่างไรและมีปัญหาอะไรในช่วงเวลาที่ผ่านมา และแนวการศึกษาวิจัยในระดับสากลที่นำเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้วิจัย

๓. แนวคิด การสร้างศูนย์เรียนรู้หรือแหล่งเรียนรู้ (Learning Center) โดยในหน่วยงานต่างๆควรต้องมีการเล็งเห็นถึงหลักการที่ให้คนทำงานมีการเรียนรู้อยู่ในกระบวนการทำงาน โดยมีการพัฒนาทักษะในศูนย์ฝึกอบรมไปสู่การสร้างศูนย์การเรียนรู้ในหน่วยงาน ซึ่งอาจต่อยอดความรู้จากงานวิจัยที่ลุ่มลึกไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจจากทุนด้าน Soft power ตามนโยบายของยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบายของหน่วยงานได้ในอนาคต

๔. แนวคิดการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม รวมถึงด้านพิพิธภัณฑ์ เพื่อให้เป็นการบริหารจัดการที่บูรณาการในศาสตร์ต่างๆ เนื่องจากงานโบราณคดีเป็นสหวิทยาการทั้งศาสตร์และศิลป์ มีการนำเรื่องการจัดการทรัพยากรทางวัฒนธรรม ทั้งวัตถุทางวัฒนธรรม และวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ มาบริหารจัดการวางแผนงาน จัดการหลักฐานทางวัฒนธรรมที่มีอยู่ให้เกิดคุณค่า มูลค่า คุ่มค่า อย่างยั่งยืน

๕. แนวคิด การวิเคราะห์ SWOT Analisic เป็นการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ของหน่วยงานที่วิเคราะห์ ทบทวนจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ของหน่วยงานเพื่อหาแนวทางดำเนินงานสู่ความสำเร็จ

๖. แนวคิดแบบ MindSet ของCarol Dweck การนำวิธีคิดแบบ Growth Mindset กรอบความคิดที่มีความเชื่อว่าการดำเนินงานสามารถพัฒนางานได้ หาวิธีการขับเคลื่อนหน่วยงานไปสู่ความสำเร็จ โดยการพัฒนาจากความพยายามและประสบการณ์ ที่ใช้ทักษะทั้งHard Skill (ความโดดเด่นชำนาญในวิชาชีพ) และSoft Skill (ประสบการณ์ การฝึกฝนจากการทำงาน)

*ข้อเสนอ

จากการวิเคราะห์และแนวความคิดที่กล่าวมาข้างต้น ดิฉันจึงมีข้อเสนอในการปรับปรุงพัฒนางานเป็นแนวทางดังนี้ (ตามแผนผังที่ปรากฏด้านล่างประกอบการอธิบายด้วย)

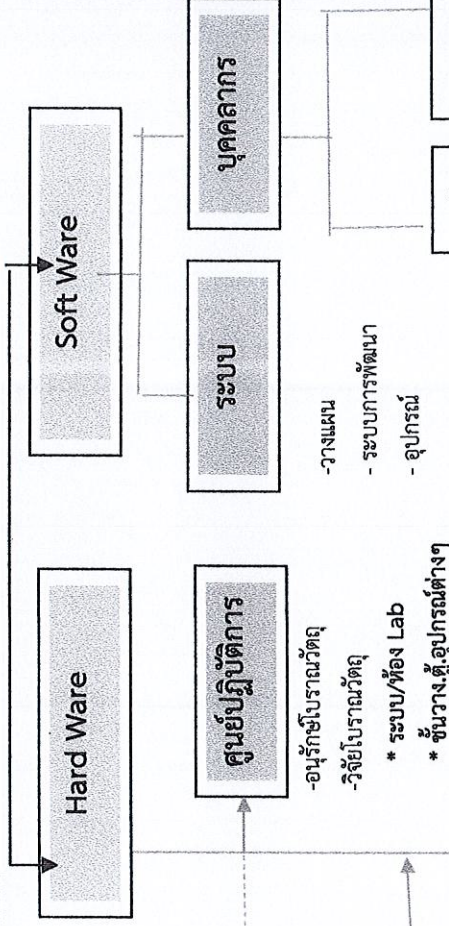
แผนผังแสดงลักษณะการวิเคราะห์และแนวคิดการพัฒนาฯ

ปัญหา

- ไม่มีห้องปฏิบัติการ(lab)สำหรับนักโบราณคดี
- ขาดพื้นที่ศูนย์รวมของนักโบราณคดีของกรมศิลปากร /พื้นที่จำกัด
- โบราณวัตถุภาคสนาม ไม่ได้รับการอนุรักษ์หรือซ่อมแซมแบบเบื้องต้น
- ขาดโอกาสพัฒนาทักษะและการวิจัยทางโบราณคดีในประเด็นลุ่มลึก
- ขาดระบบพัฒนา
- พื้นที่จัดเก็บ คัดแยกประเภทสำหรับการวิเคราะห์หลักฐานทางโบราณคดี
- เพียงพอ
- อุปกรณ์เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์สำหรับการวิจัยไม่เพียงพอและไม่

พัฒนาศูนย์ และเพิ่มศักยภาพบุคลากร

ศูนย์ปฏิบัติการสำหรับนักโภชนาการ

หลักฐานทางโบราณคดี/
โบราณวัตถุ

- ภาคสนาม กรุงเทพฯและทั่วประเทศ
- ถูกจัดเก็บแต่ยังไม่ได้วิเคราะห์
- ชิ้นส่วนประเภทที่มีปริมาณมาก
- ชิ้นตัวอย่าง Sampling แยกจากการฝังกลบ/ไม่ได้ส่งเข้าพิพิธภัณฑ์
- โบราณวัตถุที่อยู่ในสภาพต้องรับการอนุรักษ์ทันที หรือซ่อมแซมในเบื้องต้น
- โบราณวัตถุเคยมีประวัติแยก และทำทะเบียน ส่งเข้าพิพิธภัณฑ์ฯ
- โบราณวัตถุที่ประชาชนนำมามอบให้เป็นต้น

- ภาคสนาม กรุงเทพฯและทั่วประเทศ
- ถูกจัดเก็บแต่ยังไม่ได้อิงสาระที่
- ชิ้นส่วนประเภทที่มีปริมาณมาก
- ขึ้นตัวอย่าง Sampling แยกจากการ
- ฝังกลบ/ไม่ได้ส่งเข้าพิพิธภัณฑ์
- โบราณวัตถุที่อยู่ในสภาพต้องรับการอนุรักษ์ทันที หรือซ่อมแซมในเบื้องต้น
- โบราณวัตถุเตรียมรื้อตัดแยก และทำทะเบียน ส่งเข้าพิพิธภัณฑ์ฯ
- โบราณวัตถุที่ประชาชนนำมามอบให้เป็นต้น

ศูนย์ปฏิบัติการ

- อนุรักษ์โบราณวัตถุ
- วิจัยโบราณวัตถุ
- * ระบบห้อง Lab
- * ขุนวาง.ตู้อุปกรณ์ต่างๆ

คุณยี่เรียมรู้

- นักโบราณคดี
- ภัณฑารักษ์
- นักวิชาการ
- สถาบันการศึกษา
- นักวิทยาศาสตร์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- มีศูนย์ปฏิบัติการ/ศูนย์เรียนรู้เฉพาะสำหรับนักโบราณคดี เป็นต้น
- พัฒนางานวิจัยทางโบราณคดีอย่างลึกซึ้ง
- ด้อยอดงานด้านทุน Soft power
- โบราณวัตถุได้รับการอนุรักษ์เป็นอย่างดี
- ทักษะที่และได้รับการวิจัยหลายมิติ
- พัฒนาศักยภาพแก่นักโบราณคดีให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- นักโบราณคดีได้ทักษะและการแลกเปลี่ยนความรู้แก่นักโบราณคดีทั้งภายในกรมและนอกหน่วยงาน

- มีศูนย์ปฏิบัติการ/ศูนย์เรียนรู้เฉพาะสำหรับนักโบราณคดี เป็นต้น
- พัฒนางานวิจัยทางโบราณคดีอย่างลุ่มลึก
- ต่อยอดงานด้านทุน Soft power
- โบราณวัตถุได้รับการอนุรักษ์เป็นอย่างดี
- พื้นที่และได้รับการวิจัยหลายมิติ
- พัฒนาด้านกายภาพแก่นักโบราณคดีให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- นักโบราณคดีได้ทักษะและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับโบราณคดีทั้งภายในกรมและนอกหน่วยงาน

ผู้เข้าใช้ศูนย์
ไม่เกิน ๒๐ คน/ครั้ง

ไม่เกิน ๒๐ คน/ครั้ง

- สำนัก/หน่วยงาน สพช.
- สำนักศก.ภูมิภาค
- สถาบันการศึกษา
- ปชช.ทั่วไป-นักศึกษา
- ผู้สนใจที่ผ่านการคัดกรองเท่านั้น

- ผู้ปฏิบัติงาน
 - นักโบราณคดี
 - ภัณฑารักษ์
 - ช่างอนุรักษ์
 - นักวิทยาศาสตร์
 - เจ้าหน้าที่
 - นักโบราณคดี
 - นักวิชาการ
- วัฒนธรรม
- เพื่อการอนุรักษ์
- ฯลฯ

***ข้อเสนอ (ต่อ)**

จากการวิเคราะห์และแนวความคิดที่กล่าวมาข้างต้น ดิฉันจึงมีข้อเสนอในการปรับปรุงพัฒนางานเป็นแนวทางดังนี้ (ตามแผนผังที่ปรากฏด้านบนประกอบการอธิบายด้วย) เพื่อให้การพัฒนาศูนย์ปฏิบัติการสามารถช่วยสนับสนุนเพิ่มศักยภาพการวิจัยงานทางโบราณคดีและการอนุรักษ์หลักฐานทางโบราณคดีภาคสนามขั้นต้นสำหรับนักโบราณคดี กองโบราณคดีและนักโบราณคดีจากสำนักศิลปากรภูมิภาค

๑. โดยเริ่มต้นจากการจัดหาพื้นที่ที่เหมาะสม เพื่อวางระบบเป็นห้องศูนย์ปฏิบัติการ และแบ่งพื้นที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการ (Lab) และศูนย์เรียนรู้ของนักโบราณคดี โดยอาจเลือกพื้นที่ห้องที่มีการจัดเก็บหนังสือ อุปกรณ์เดิมของกองโบราณคดีที่กลุ่มเผยแพร่ฯ ใช้จัดเก็บหนังสือ หรือพื้นที่ว่างชั้น ๒ ของอาคาร หรือ พื้นที่ห้องปฏิบัติการของกลุ่มวิทยาศาสตร์เพื่อการอนุรักษ์ที่พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร หรือเช่าพื้นที่ห้องที่ไม่ไกลและสะดวกต่อการวางระบบปฏิบัติการและการเข้าใช้งานที่เดินทาง หรือแบ่งพื้นที่ส่วนหนึ่งของศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการอนุรักษ์สำหรับงานโบราณคดีภาคสนาม เป็นต้น

๒. นำระบบการจัดเก็บโบราณวัตถุชั่วคราวของกองโบราณคดีที่มีอยู่แต่เดิมมาพัฒนาระบบ วางแผนการจัดเก็บหลักฐานทางโบราณคดีเป็นประเภท ชนิด แหล่ง และตัวอย่างของหลักฐานทางโบราณคดีที่จะนำมาปฏิบัติการเพื่อการวิจัยทางโบราณคดี สำรวจความต้องการและการใช้งานของงานวิจัยทางโบราณคดีของกองโบราณคดีและสำนักภูมิภาคร่วมด้วย

๓. ศูนย์ปฏิบัติการจะมีการพัฒนาออกเป็นสองส่วนคือ โครงสร้างศูนย์ และระบบภายใน

๓.๑) โครงสร้างศูนย์ (ระบบHard Ware) คือ

-ศูนย์ปฏิบัติการ คือส่วนพื้นที่หลัก ของการดำเนินการด้านการอนุรักษ์โบราณวัตถุเบื้องต้น (ที่ได้จากภาคสนามและโบราณวัตถุจากการคัดแยกจากการปฏิบัติการหรือบางส่วนที่กองโบราณคดีจัดเก็บไว้) และส่วนพื้นที่ดำเนินการกระบวนการวิจัย วิเคราะห์ ตีความโบราณวัตถุ สำหรับนักโบราณคดี ศูนย์ต้องจัดเตรียมความพร้อมด้วยระบบของห้องปฏิบัติการ(Lab) อุปกรณ์ เครื่องมือที่เหมาะสมและทันสมัย เพื่อการทำ Lab ปฏิบัติการเบื้องต้นสำหรับงานโบราณคดี และการวิจัยทางโบราณคดีในประเด็นต่างๆ อาทิ การวิจัยนิเวศวัตถุ เมล็ดพืช เมล็ดข้าว ร่องรอยการสึกกร่อนกระดูกมนุษย์ กระดูกสัตว์ประเภทต่างๆ การวิเคราะห์องค์ประกอบแร่ธาตุ ภาชนะดินเผา ลูกปัด เครื่องมือเครื่องใช้โลหะต่าง หรือการวิจัยด้วยเครื่องมือ 3D Scan เป็นต้น

-ศูนย์เรียนรู้ คือศูนย์รองที่เป็นการพัฒนาต่อยอดการปฏิบัติการ ที่สามารถเป็นพื้นที่ค้นคว้าหาความรู้ พบปะ แลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ความคิดเห็น ถ่ายทอดความรู้สถานที่ฝึกเรียนหรือฝึกอบรม หรือทำกิจกรรมต่างๆด้านโบราณคดี สำหรับนักโบราณคดี ภัณฑารักษ์ ช่างอนุรักษ์ นักวิชาการ หรือสถาบันที่เกี่ยวข้อง

๓.๒) การพัฒนาระบบภายใน (ระบบSoft Ware)

- ระบบ โดยจะมุ่งเน้นการวางแผนการพัฒนาศูนย์ตามเป้าหมายและทิศทางที่กำหนด ตลอดจนการจัดทำระบบการพัฒนาของศูนย์ ระบบความปลอดภัย แผนป้องกันความเสี่ยง ป้องกันภัยพิบัติ และวางแผนนโยบาย งบประมาณ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องต่างๆ

- บุคลากร ที่จะมาใช้หรือปฏิบัติการ

*บุคลากรภายในสำนักฯ

ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงาน คือ นักโบราณคดี ภัณฑารักษ์ และ ช่างอนุรักษ์

เจ้าหน้าที่ผู้ดูแล คือ นักโบราณคดี หรือ นักวิชาการวัฒนธรรม

*บุคลากรภายนอกสำนักฯ อาทิ นักโบราณคดีหรือภัณฑารักษ์ ช่างศิลปกรรม หรือช่างอนุรักษ์ จากสำนักศิลปากรภูมิภาคและส่วนกลาง พิพิธภัณฑ์ สถาบันการศึกษา หรือนักวิชาการผู้สนใจที่ผ่านการคัดกรอง โดยมีข้อจำกัดในการเข้าไม่เกิน ๒๐ คน/ครั้ง

ทั้งนี้ในการพัฒนางานดังกล่าวมีการวางแผนในการวางระบบและจัดทำศูนย์ปฏิบัติการฯพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ระยะเวลาภายใน ๔ ปีงบประมาณ

แผนงาน/โครงการ	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓	ปีที่ ๔
๑ การวางแผนและพัฒนาระบบ	/	/		
๒. การเตรียมพื้นที่ ศูนย์ปฏิบัติการ และพัฒนาศูนย์	/	/	/	/
๓.การเตรียมพื้นที่ศูนย์เรียนรู้และพัฒนาศูนย์			/	/
๔.บุคลากรภายใน	/	/	/	/
๕.บุคลากรภายนอก		/	/	/
๖.งบประมาณ/อุปกรณ์	/	/	/	/

และดิฉันเล็งเห็นว่า การได้พัฒนาปรับปรุงงานดังกล่าว มีข้อดีคือ

๑.) โบราณวัตถุที่เก็บรักษาได้จัดเก็บอย่างเป็นระบบ สามารถนำโบราณวัตถุคัดแยกประเภท เพื่อดำเนินการวิจัยในประเด็นที่ลุ่มลึกขึ้น ได้ข้อมูลหลายมิติ ซึ่งเป็นวิจัยอย่างเป็นระบบมากขึ้นและพัฒนาปรับให้อยู่ในระดับสากล มีการตรวจสอบสภาพและการดูแลรักษา อนุรักษ์โบราณวัตถุอย่างต่อเนื่องและทันทั่วทั้ง โดยเฉพาะในกรณีปฏิบัติงานภาคสนาม

๒.) โบราณวัตถุที่มีสภาพชำรุด และใกล้เสื่อมสภาพจากงานภาคสนาม ได้รับการอนุรักษ์เบื้องต้น เพื่อประโยชน์ต่อการวิเคราะห์วิจัยทางโบราณคดี

๓.) โบราณวัตถุที่มีความหลากหลายประเภท แต่มีความซ้ำของลักษณะรูปแบบ มีเป็นปริมาณมาก สามารถนำมาเป็นตัวอย่าง หรือทำดัชนีค่าตัวอย่าง หรือนำมาเป็นตัวอย่างโบราณวัตถุเรียนรู้สำหรับนักโบราณคดี เพื่อเป็นตัวอย่างในการศึกษาวิจัยเฉพาะด้าน

๔.) มีการพัฒนาระบบการจัดเก็บ ดูแล อนุรักษ์เบื้องต้น และสามารถพัฒนาเป็นศูนย์เรียนรู้ส่วนกลาง สำหรับนักโบราณคดีในกองโบราณคดีและนักโบราณคดีสำนักศิลปากรภูมิภาคเพื่อการวิจัยทางโบราณคดีที่เพิ่ม ศักยภาพมากขึ้น

๕.) มีศูนย์หรือสถานที่เรียนรู้ ศึกษา แลกเปลี่ยน หรือพบปะในกลุ่มนักโบราณคดีทั่วประเทศ เป็นการ ขยายการเรียนรู้ในระดับภูมิภาคและสากล หรือนักวิชาการอื่นๆจากต่างสาขาที่มาร่วมบูรณาการต่อไป

*อย่างไรก็ตาม แนวคิดดังกล่าวมี ข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้น ดังนี้

๑.) พื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการปฏิบัติงานของนักโบราณคดีกองโบราณคดี หากพื้นที่ภายในอาคารกรม ศิลปากรได้ยากและคับแคบ และต้องวางระบบห้องปฏิบัติการที่เหมาะสม ปลอดภัย

๒.) นโยบายสนับสนุนของผู้บริหารระดับสูงที่ต้องพิจารณาความเหมาะสม คุ่มค่า และยั่งยืน

๓.) การวางแผนโครงการที่ต้องวางแผนการดำเนินงานล่วงหน้าเพื่อของบประมาณดำเนินการและต้องมี งบประมาณสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง

แนวทางแก้ไข

๑.) จัดหาพื้นที่ภายนอกที่สามารถทำเป็นศูนย์ปฏิบัติการ หากพื้นที่เช่าระยะยาว หรือจัดแบ่งห้องปฏิบัติการ ใช้พื้นที่ร่วมกับสำนักพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ หรือศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการอนุรักษ์ คลองห้า แต่ต้องวางระบบ และวางแผนในการดำเนินการที่ลดความยุ่งยาก

๒.) ต้องมีการวางแผน และนำเสนอแผนงานให้ผู้บริหาร เข้าใจและพิจารณาความเหมาะสมและความ จำเป็นในการพัฒนาศูนย์ปฏิบัติการสำหรับนักโบราณคดีเพื่อการเพิ่มศักยภาพการวิจัยทางโบราณคดีที่คุ้มค่าในการ สนับสนุนและความยั่งยืนในระบบการวิจัยทางโบราณคดี ที่สามารถนำไปต่อยอดทางเศรษฐกิจที่ใช้ทุน Soft Power ที่เกิดจากการวิจัยทางโบราณคดี

๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๔.๑ มีศูนย์ปฏิบัติการ/ศูนย์เรียนรู้เฉพาะสำหรับนักโบราณคดีสำหรับกองโบราณคดีและนักโบราณคดีทั่วประเทศ

๔.๒ นักโบราณคดี มีการปฏิบัติงานตามภารกิจอย่างมีประสิทธิภาพขึ้น และพัฒนางานวิจัยทางโบราณคดี อย่างลุ่มลึกเกิดกระบวนการเรียนรู้แลกเปลี่ยนกันทั้งภายในหน่วยงานและภายนอกหน่วยงาน

๔.๓ นักโบราณคดีได้รับพัฒนาทักษะหลายด้านในงานโบราณคดี

๔.๔ เกิดผลงานการวิจัยทางโบราณคดี ประเด็นที่ลุ่มลึกและซับซ้อนมากขึ้นจากกระบวนการวิเคราะห์ ตีความของหลักฐานทางโบราณคดี ที่วิจัยงานได้หลากหลายมิติ

๔.๕ หลักฐานทางโบราณคดี หรือโบราณวัตถุ ได้รับการอนุรักษ์เบื้องต้นอย่างทันท่วงทีก่อนเกิดความเสียหาย

๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๕.๑ เชิงปริมาณ

๑) มีผลงานวิจัยทางโบราณคดีที่ลุ่มลึกเพิ่มขึ้น อย่างน้อย ๑ ชิ้น/ปีงบประมาณ

๒) โบราณวัตถุได้รับการอนุรักษ์เบื้องต้นอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างน้อย ๑๐ ชิ้น/ปีงบประมาณ

๕.๒ เชิงคุณภาพ

๑) นักโบราณคดีได้มีการพัฒนาทักษะ ความรู้ ในด้านกระบวนการวิจัยทางโบราณคดี มีการวิเคราะห์ ตีความหมายของหลักฐานที่ซับซ้อน ลุ่มลึกมากขึ้น โดยชี้วัดจากการประเมินผลงานในรอบปี ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐

๒) ผลงานวิจัยทางโบราณคดี มีประเด็นการศึกษาที่มีความซับซ้อนเพิ่มขึ้น โดยชี้วัดจากการ ประเมินผลงานในรอบปี และผลงานการเผยแพร่ที่มีประเด็นลุ่มลึกขึ้น วัดจากความพึงพอใจของผู้ได้รับข้อมูล ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐

(ลงชื่อ) ภัทรวดี อิ่มนันทโชค

(นางสาวภัทรวดี อิ่มนันทโชค)

ผู้ขอประเมินบุคคล (วันที่) ๙ / กันยายน / ๒๕๖๘